

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-1813/16-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola a Mateřská škola při FN Motol, Praha 5, V Úvalu 1
Sídlo	V Úvalu 1, 155 00 Praha 5 - Motol
E-mail právnické osoby	pruchova@skolamotol.com
IČ	60461683
Identifikátor	600021041
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vlasta Průchová
Zřizovatel	Hlavní město Praha
Místo inspekční činnosti	V Úvalu 1, 155 00 Praha 5 - Motol
Termín inspekční činnosti	18. 5. 2016 – 20. 5. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a s příslušným rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 5 školského zákona.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola při FN Motol, Praha 5, V Úvalu 1 vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“ nebo „škola“), mateřské školy, školní družiny a školního klubu. Škola zajišťuje vzdělávání žákům se zdravotním oslabením nebo dlouhodobě nemocným umístěným ve zdravotnickém zařízení. Vzdělávání podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Nemo* (dále ŠVP) aktuálně zabezpečuje včetně vedení školy 17 vyučujících. K termínu inspekce ZŠ vzdělávala 82 žáků (na prvním stupni 27, na druhém 55 žáků) ve 22 třídách. Žáci přicházejí do školy v průběhu celého školního roku, od počátku školního roku 2015/2016 k termínu inspekce se zde postupně vzdělávalo 1123 žáků.

Škola nemá vlastní budovu. Výuka probíhá v prostorách (herny, jídelny) všech lůžkových odděleních specializovaných klinik nebo individuálně u lůžka žáka - pacienta, pouze na Dětské psychiatrické klinice v pěti klasických třídách, kde je zároveň počítačová učebna.

V důsledku zkracování dlouhodobých hospitalizací narůstá počet ambulantních žáků, kterým pedagogové poskytují vzdělávání v době, po kterou čekají na výsledky pravidelných vyšetření, často se jedná také o žáky se sníženou imunitou, kteří po určitou dobu nemohou navštěvovat kolektiv ve své kmenové škole.

Škola úspěšně naplňuje cíl pedagogický, tj. zajišťuje kontinuitu vzdělávacího procesu žáků kmenových škol, úlohu psychologickou a léčebnou, tj. napomáhá léčebnému procesu, usnadňuje adaptaci ve zdravotnickém zařízení a přispívá k jejich citové stabilitě.

Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Ředitelka školy vykonává funkci devatenáctým rokem. Při řízení uplatňuje řídicí a pedagogické zkušenosti, erudovanost. Pružně reaguje na změny ve filosofii léčby dětských pacientů. Vychází z kvalitní, reálné koncepce rozvoje školy, kterou postupně naplňuje. Při její tvorbě vycházela i z vlastního hodnocení školy, uskutečněném v průběhu prvního pololetí školního roku 2013/2014, součástí byla SWOT analýza včetně dotazníkového šetření zadaného rodičům, žákům a zdravotnímu personálu. Primárním důvodem k tomuto sebehodnocení školy byly některé připomínky a nespokojenost části pedagogického sboru s řízením školy. Do koncepce se promítly konkrétní poznatky z vlastního hodnocení (např. příležitost ve využití multimediálních prezentací při výuce, v té souvislosti potřeba posílit počítačovou gramotnost pedagogů). Hlavním cílem je zajistit kvalitní vzdělávání žákům i při měnících se podmínkách a směrech v léčebném procesu. V tomto ohledu ředitelka vhodně tyto podmínky reflektuje v organizačních změnách práce pedagogů (viz další text). Koncepčním krokem je aktuálně projednávaná revize ŠVP, pedagogové upravují např. část o podmínkách vzdělávání, učební plán přizpůsobují změnám v počtech žáků s krátkodobými pobyty, změnám výuky žáků na hematologickém oddělení, kteří nyní docházejí více na ambulantní léčbu a reagují i na zvyšující se počty žáků středních škol na dětské psychiatrické klinice, kterým ZŠ poskytuje individuální konzultace ve všeobecně vzdělávacích předmětech. Na základě analýz ŠVP je vhodným záměrem ředitelky vést pedagogy k iniciativní tvorbě projektů ve formě výukových bloků, které budou žáky motivovat k učení, k samostatnosti při řešení problémů. Koncepce podporuje rozšíření forem této výuky nejen u žáků s delší hospitalizací, ale současně umožňuje volit projekty tak, aby žáci mohli do nich vstupovat kdykoliv při svém příchodu do ZŠ a naopak v nich pokračovat i při přechodu na ambulantní výuku nebo i na kmenovou školu. Důraz klade na individualizaci vyučování a současně i na zavádění modelů kooperativního učení. Akcentuje i zajištění kvalitních materiálních a ekonomických podmínek. K tomu efektivně využívá granty i různé finanční a materiální dary od sponzorů. Důležitou součástí koncepce je i oblast personálního rozvoje s důrazem na další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“).

Ředitelka vhodně deleguje část kompetencí dalším pedagogickým pracovníkům (zástupkyně ředitelky, vedoucí předmětových komisí, koordinátoři ŠVP, environmentální výchovy, školní metodik prevence). Odpovědnost pedagogové přijímají neformálním, aktivním zapojením do metodické činnosti (český jazyk, cizí jazyky, matematika, přírodovědné předměty). V předmětových komisích přínosně diskutují např. využívání pomůcek a dalších výukových materiálů a spolupráci při projektové výuce s využitím i mezioborových souvislostí.

Kontrolní systém je funkční. Vedení školy kontrolní a hospitační činnost plánuje, podléhá jí se na ní i vedoucí předmětových komisí. Ředitelka vyhodnocuje poznatky z kontrol a o případných negativních zjištěních informuje v zobecněné rovině na pedagogických radách. V rámci jednání na nich ředitelka projednává také zásadní pedagogické dokumenty i vhodná opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Pravidelné porady vedení školy, provozní porady i každodenní spolupráce managementu s pedagogickými pracovníky zajišťují jak vzájemnou informovanost, tak i operativní řešení vzniklých problémů.

Vhodným opatřením ředitelky v organizaci práce pedagogů od začátku školního roku 2015/2016 je zavedení každodenní evidence přímé pedagogické práce učitelů, tj. přehledu skutečně realizovaných vyučovacích jednotek s počty žáků v podobě statistického listu, který vyplňuje každý pedagog ZŠ. Vedení školy tak může operativně reagovat přesunem vyučujícího na jiné oddělení a kliniku nebo jeho využitím k jiné pracovní činnosti. Při častých diagnostických a terapeutických výkonech, které žáci podstupují, prakticky v mnoha případech není prostor pro jejich naplánovanou výuku. Kontrolní činností vedení bylo zjištěno, že někteří pedagogové tak fakticky nevykonávali přímou pedagogickou činnost a vedení školy o tom neinformovali. Evidence počtu žáků poskytuje konkrétní informace o reálných počtech žáků, pomáhá vedení školy při zajišťování výchovně vzdělávacího procesu na všech klinikách FN Motol.

Škola poskytuje kvalitní základní informace o své činnosti zákonným zástupcům v podobě *informačních dopisů* (nástěnky na odděleních) a letáků i prostřednictvím webových stránek. Efektivní propagací školy je po několik let vydávaný kalendář sestavený z výtvarných prací žáků, s pomocí Klubu rodičů, sponzorů a přátel školy, který se podílí na finančním zabezpečení i dalších projektů.

Škola má velmi dobré partnerské vztahy s vedením nemocnice a s vedením jednotlivých klinik, úzká spolupráce např. probíhá s Psychiatrickou klinikou (vzájemné informace učitelů s ošetřujícími lékaři formou tzv. *školních karet* o aktuálním stavu, vlivu účinků medikace, což zpětně lékařům umožňuje její pružnou úpravu atd.). Škola dlouhodobě přínosně spolupracuje s nadacemi, které působí při FN Motol (např. nadace HAIMA pro děti s poruchou krvevotvorby, KID o.p.s. – Klub Interaktivního Domu, se kterým škola připravuje interaktivní motivační programy). Dále je přínosem kooperace s dobrovolnickým centrem FN Motol. Prospěšná je pomoc dobrovolníků při různých akcích, ale i jejich vlastní práce u dlouhodobě nemocných (vycházky, zajištění programů při odpoledních činnostech žáků).

Pedagogický sbor tvoří včetně ředitelky celkem 23 pedagogů. Vzdělávání zajišťuje v ZŠ 17 učitelek a v MŠ 4 učitelky. Ve školní družině a školním klubu působí 2 vychovatelky. Personální obsazení vytváří příznivé předpoklady k naplňování vzdělávacích programů. S jednou učitelkou (MŠ) je uzavřena pracovní smlouva na dobu určitou v souvislosti s přerušným studiem (viz další zjištění). Ostatní pedagogové splňují předpoklad odborné kvalifikace.

Vedení školy plánuje a umožňuje všem pedagogům další vzdělávání. Vzájemné sdílení poznatků a nabídek vzdělávacích akcí řeší pravidelně na poradách. Při tvorbě plánu DVPP vychází z potřeb školy, respektovány jsou potřeby i zájmy jednotlivých učitelů. DVPP je realizováno v dostatečné míře, ve sledovaném období se konalo v průměru 23 vzdělávacích akcí za školní rok, ve školním roce 2015/2016 se alespoň jedné akce účastnili téměř všichni učitelé, jejich účast má vzestupný charakter. DVPP bylo zaměřeno např. na komunikaci s rodiči v problémových situacích, podporu logopedické prevence, myofunkční poruchy z pohledu dysfunkce jazyka, sociální problematiku

hospitalizovaných dětí, trénink paměti a efektivní myšlení, finanční vzdělávání v ŠVP, rozvíjení jazykových schopností.

ZŠ má velmi dobré podmínky pro vzdělávání. Ředitelka usiluje o zkvalitňování stávajícího materiálně technického zázemí. Škola má dostatek didaktických pomůcek. Došlo k obměně části prostředků informačních a komunikačních technologií (dále „ICT“), např. byl pořízen nový stolní počítač a dva notebooky. Žáci využívají počítačovou učebnu na psychiatrické klinice, při individuální výuce u lůžka může využít notebook každý pedagog. Ve sledovaném období byly do sboroven pořízeny nové multifunkční kopírky, které pedagogové často využívají pro výukové materiály žákům. Při práci s informačními zdroji žákům napomáhá bohatý výběr publikací, beletrie a encyklopedií ve školní knihovně. Materiální podmínky a celkový objem finančních prostředků umožňují zajištění plynulého chodu školy a realizaci školních vzdělávacích programů.

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Průběh vzdělávání je přizpůsobován schopnostem a možnostem jednotlivých žáků, učitelky zohledňovaly jejich zdravotní stav. Kladly důraz na procvičování a upevňování učiva. Jedna z učitelek při výuce žáků posledních ročníků ZŠ a žáků středních škol volila převážně formu rutinní konzultace k zadané samostatné práci, efektivita práce byla však snižovaná jejím seznamováním se teprve na počátku výukové jednotky s aktuálním stavem probraného učiva u jednotlivých žáků. Učitelky řízeným rozhovorem účinně rozvíjely slovní zásobu žáků, kromě komunikativních dovedností si žáci vhodně rozvíjeli kompetence k učení a k řešení problémů. Účinnost vzdělávání učitelky často podporovaly názorností (např. mapy, projekce nakopírovaných obrázků, textů, geometrické tvary) a dalšími pomůckami (např. tabulky goniometrických funkcí, čtvercová síť, kartičky s tvrdými a měkkými slabikami, pracovní listy), zařazováním mezipředmětových vazeb (markantní např. při velmi zdařilé projektové výuce k historickému výročí, při které spolupracovaly pedagožky různých předmětů a ve které byli zapojeni žáci několika tříd) i využíváním prožitků žáků. Žáci pracovali většinou soustředěně a se zájmem. Shlédnuta byla také výuka individuální logopedické péče (předmět speciálně-pedagogické péče), při které pedagožka velmi efektivně pracovala s žákyní za účasti zákonné zástupkyně, oběma kontinuálně vysvětlovala jednotlivé kroky (činnosti). Tím účinně přispívala k důvěře a spolupráci žákyně a současně poskytovala metodický návod rodiči. Užívala logopedických pomůcek (zrcadlo, foukačka s míčkem atd.) Celým vzdělávacím procesem prolínal empatický a povzbudivý přístup učitelek, díky kterému jsou vytvářeny vhodné podmínky pro zdárný průběh hospitalizace žáků. Hojně byla zařazována motivační pochvala. Učitelky nevyužívaly většinou však prostor k sebereflexi žáků.

Průběh vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům má očekávanou úroveň.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Výsledky vzdělávání po dobu hospitalizace pedagogové ověřují ústní a písemnou formou. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, sdělit mu, co se naučil a zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybí a jak postupovat dále. Vzhledem ke skutečnosti, že v ZŠ jsou dočasně vzdělávání žáci z různých škol celé České republiky, vyhodnocují učitelky nejprve vstupní úroveň znalostí jednotlivých žáků a vhodně na ni navazují zvoleným učivem. Zásadním kritériem pro intenzitu výuky je zdravotní stav žáka, který je konzultován vždy s ošetřujícím lékařem. Pokud je žák vyučován déle než devět dnů, je kmenové škole poslána zpráva o průběhu výuky, která zpravidla bývá doplněna klasifikací. Ve výjimečných případech, kdy je žák během klasifikačního období vyučován déle než ve své škole kmenové, může být vydáno po dohodě s kmenovou školou vysvědčení. Ve sledovaném období tato situace nenastala. Při hodnocení žáků praktických a speciálních základních škol je volena forma širšího slovního hodnocení.

Specifická práce pedagogů ve škole umožňuje účinně poskytovat všem hospitalizovaným žákům individuální přístup. Všechny učitelky pružně řeší případné problémy s příslušnými odborníky (lékaři, zdravotní personál) Na pediatrické klinice se pedagogové účastní pravidelných lékařských vizit, jsou seznamováni se zdravotním stavem jednotlivých žáků, o možnosti jejich zařazení do výuky a míry zátěže. Vedení školy organizuje pravidelné psychosociální schůzky, na kterých se setkává s psychology, herními terapeuty, sociální pracovníci, pracovníky Dobrovolnického centra FN Motol a zástupci KID o.p.s. Tato setkání efektivně pomáhají zajistit komplexní rehabilitační péči o hospitalizované. Škola realizuje individuální logopedickou péči, kterou kvalitně zajišťuje kvalifikovaná pedagožka (viz průběh vzdělávání).

Škola má vypracovaný funkční program prevence sociálně patologických jevů. Prevence prolíná celým pedagogickým procesem. Ve školních projektech jsou zařazena témata, která se zabývají touto problematikou. Učitelky vedou žáky k pochopení nebezpečnosti návykových látek. Žáci se mohou kdykoli obrátit na učitele a požádat o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Pedagogové nabízejí individuální pohovory zákonným zástupcům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem, poskytují konzultace v případě výukových a výchovných problémů.

Výsledky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Další zjištění

Inspekční činnost byla vykonána na podnět týkající se nestandardních postupů vedení školy, spočívajících v četných změnách organizace výuky, časté kontrole činnosti a přítomnosti pedagogů, znemožňování DVPP z důvodů vynakládání finančních prostředků na právní služby, přijetí zaměstnance bez požadované kvalifikace v rozporu se školským zákonem, účelovém snižování počtu žáků a délky jejich výuky. Skutečnosti uvedené v podnětu se nepotvrdily, k některým z nich jsou uvedena zjištění v textu inspekční zprávy. K dalším skutečnostem uvádí inspekční tým následující:

- Škola zajišťuje výchovně vzdělávací činnost na klinice dětské hematologie a onkologie, pediatrické klinice, klinice dětské a dospělé ortopedie a traumatologie, oční klinice dětí a dospělých, klinice dětské neurologie, stomatologické klinice dětí a dospělých, klinice ušní, nosní, krční, klinice dětské chirurgie, dětské psychiatrické klinice, dětském kardiocentru, oddělení ARO. Vzhledem k tomu, že pracoviště jsou umístěna v celém areálu FN Motol a vzhledem k výše zmíněné specifčnosti práce pedagogů, kdy je prvořadý léčebný proces a plánovaná výuka jednotlivých žáků není vždy realizována, je proces organizace a kontroly náročný. V důsledku výše uvedených zjištění (viz část řízení školy) vedení přistoupilo ke zmíněným opatřením. Častější organizační změny mají objektivní příčiny.
- Ředitelka předložila v rámci kontroly přehled akcí za sledovaná období a přehled finančních nákladů na DVPP v jednotlivých obdobích, z kterých je zřejmé, že nedocházelo k omezování DVPP. Odčerpávání financí z důvodů právních služeb na úkor DVPP se nepotvrdilo.
- Z personální dokumentace vyplývá, že ředitelka přijala ve školním roce 2015/2016 pedagožku do mateřské školy. Dle sjednané pracovní smlouvy se jedná o dobu určitou do 30. 6. 2017. Učitelka má přerušené studium, zavázala se doložením o jeho pokračování do 3. 6. 2016, v té době končí i zkušební doba přijaté pracovnice.
- K účelovému snižování počtu žáků a délky jejich výuky ze strany ředitelky nedochází. O skutečnosti, zda a v jakém rozsahu bude pacient – žák zařazen do výuky, rozhoduje lékař. V textu je zmíněn trend ve zkracující se délce pobytu hospitalizovaných.

Závěry

Zásadní klady

- *maximální zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků,*
- *podpora projektových forem výuky,*
- *účelné, efektivní organizování chodu školy*

Slabé stránky

- *málo využívaná a podporovaná sebereflexe žáků*

Návrhy na zlepšení (udržení) stavu

- *častěji zařazovanou samostatnou práci žáků propojovat s přirozeným prvkem sebehodnocení*

Hodnocení vývoje

- *Škola si udržuje kvalitní úroveň vzdělávání. Pedagogové vhodně volenými strategiemi podporují rozvoj kompetencí žáků, individualizovaným přístupem je vytvářen předpoklad k úspěšnému opětovnému zapojení žáků do vzdělávání v kmenových školách.*

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola při FN Motol, Praha 5, V Úvalu 1 schválená usnesením Zastupitelstvem hlavního města Prahy č. 4/8 ze dne 17. 2. 2011, s účinností dne 1. 4. 2011
2. Změna zřizovací listiny schválená usnesením Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 40/37 ze dne 19. 6. 2014 s účinností dne 1. 9. 2014
3. Rozhodnutí MŠMT č. j.10 539/2007-21 ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 14. 5. 2007, s účinností od 1. 9. 2007
4. Potvrzení ve funkci ředitelky příspěvkové organizace na dobu určitou 6 let, tj. do 31. 7. 2018, čj. MHMP 94861/2012, ze dne 18. 7. 2012, s účinností od 1. 8. 2012
5. Výkaz R 13-01 o ředitelství škol podle stavu k 30. 9. 2013, 2014 a 2015
6. Výkaz S 4-01 o mateřské škole-základní škole při zdravotnickém zařízení podle stavu k 30. 9. 2013, 2014, 2015
7. Výkaz Z 2-01 o školní družině-školním klubu podle stavu k 31. 10. 2013, 2014, 2015
8. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *NEMO*, aktualizace ke dni 1. 1. 2014
9. Koncepce dalšího rozvoje školy, ze dne 1. 9. 2014
10. Vlastní hodnocení školy 2013/2014 ze dne 5. 10. 2014
11. Záznamy z pedagogických rad k termínu inspekční činnosti
12. Rozvrhy vyučovacích hodin (lůžková oddělení, dětská psychiatrická klinika, ambulance)
13. Školní řád platný od 3. 11. 2012
14. Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání ze dne 12. 6. 2013
15. Organizační řád školy ze dne 1. 9. 2010
16. Vnitřní řád školní družiny a školního klubu ze dne 1. 9. 2010

17. Minimální preventivní program školy pro školní rok 2015 – 2016 ze dne 1. 9. 2015 ze dne 1. 9. 2015
18. Kniha úrazů vedená od 1. 9. 2012
19. Centrální seznam I., II. stupeň 2015/2016
20. Personální dokumentace vedená k termínu inspekční činnosti
21. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní roky ve sledovaném období

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jíří Wagner, školní inspektor

Jíří Wagner v. r.

Mgr. Šárka Grézlová, školní inspektorka

Grézlová v. r.

V Praze 6. 6. 2016

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Vlasta Průchová, ředitelka školy

Vlasta Průchová v. r.

V Praze 20. 6. 2016

